

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

จำนวน 66 คน

1.2. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 2,445 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 2,511 คน รายละเอียดของประชากร ปรากฏดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร		รวม
	ผู้บริหาร	ครู	
1. ขนาดเล็ก	22	356	378
2. ขนาดกลาง	32	1,074	1,106
3. ขนาดใหญ่	12	1,015	1,027
รวม	66	2,445	2,511

2. กลุ่มตัวอย่างเนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการผสมผสานโดยใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท คือแบบสอบถาม และเทคนิคการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

2.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนใช้ประชากร จำนวน 66 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูได้จากการสุ่มภาคประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงในประสิทธิ์สุวรรณรักษ์, 2542 : 148 -149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนอย่างเป็นสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปรากฏดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ขนาดโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู
1. ขนาดเล็ก	22	356	22	49
2. ขนาดกลาง	32	1,074	32	147
3. ขนาดใหญ่	12	1,015	12	139
รวม	66	2,445	66	335

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ ใช้การเลือกแบบจงใจ (Purposive Sampling) โดยกำหนดโควตา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครู จำนวน 5 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 0 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตัวอย่าง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพ

( ) ผู้บริหารโรงเรียน

( ) ครู

2. ขนาดของโรงเรียน

- ( ) โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 300 คน
- ( ) โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 500 – 1,499 คน
- ( ) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวนข้อดังนี้

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
  - 1.1 ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน จำนวน 4 ข้อ
  - 1.2 ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน จำนวน 5 ข้อ
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน
  - 2.1 ด้านการนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน จำนวน 5 ข้อ
  - 2.2 ด้านการประสานงานด้านการใช้หลักสูตร จำนวน 4 ข้อ
  - 2.3 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน จำนวน 4 ข้อ
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน
  - 3.1 ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน จำนวน 5 ข้อ
  - 3.2 ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด จำนวน 4 ข้อ
  - 3.3 ด้านการจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู จำนวน 4 ข้อ
  - 3.4 ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ
  - 3.5 ด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ จำนวน 5 ข้อ
  - 3.6 ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

1.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีจากเอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อเสนอแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

1.2.2 สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

1.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จำนวน 5 ท่านดังนี้

1.2.4.1 นายโสธร บุญเลิศ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.4.2 นางวันพร นาคแก้ว ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.4.3 ดร.ภูวนาท ยูพานวิทย์ ค.ค. การบริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละลูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.2.4.4 นายสมชาย ไกรสุทธิกานต์ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านหนองแวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติการวิจัยและการวัดผลประเมินผล

1.2.4.5 นางพัฒนา เปลี้นไชยสง ศษ.ม. การบริหารการศึกษา ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษวิชาภาษาไทย โรงเรียนกระสังพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาอีกครั้งเพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างจำนวน 0 คน

1.2.7 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ผลปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2993 ถึง .8326

1.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากข้อ 1.2.7 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9733 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์

2.1 ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง

2.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.1 นำประเด็นเนื้อหาในแต่ละด้านมาสร้างกรอบประเด็นคำถามเพื่อกร
สัมภาษณ์

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างเนื้อหา

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อ
พิจารณาแก้ไขเนื้อหาส่วนที่ใช้

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ
ส่งแบบสอบถามไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาและการส่งคืนมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษ
มัธยมศึกษาเขต 32

1.2 เมื่อถึงกำหนด ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32

1.3 กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนด ผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้
ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด

1.4 ผลปรากฏว่าแบบสอบถาม จำนวน 401 ฉบับเก็บรวบรวมมาได้จำนวน 401
ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดเห็นในแต่ละด้านทันทีที่จบการสัมภาษณ์ในแต่ละ
ด้าน

2.3 เมื่อการสัมภาษณ์สิ้นสุดลง ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้งซึ่งหากผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน
มีความคิดเห็นเพิ่มเติมก็จะบันทึกเพิ่มเติมอีก

2.4 การสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยได้จัดบันทึกและบันทึกเทปไว้ทุกครั้ง โดยขอ อนุญาตในการบันทึกต่อผู้ให้สัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูล ในแต่ละประเด็น มีดังต่อไปนี้

4.1 การศึกษาสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นจำนวนร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต32 จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง การมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมนี้ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง การมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมนี้ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง การมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมนี้ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง การมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมนี้ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง การมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมนี้ น้อยที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต32 จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ ค่า t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ05

4.4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต32 จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยถอดข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเทปมาพิจารณาพร้อมกับการจดบันทึกของผู้วิจัย แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลแต่ละคน
2. วิเคราะห์โดยการตีความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) หรือตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปมาน (Inductive Method) คือพิจารณาความเหมือนกัน ความแตกต่างกันและความสัมพันธ์กันมาหาข้อสรุปแล้วบรรยายวิเคราะห์เป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ

1.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2547 : 141)

1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยการวิเคราะห์ค่า Independent Sample t-test กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครู จำแนกขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แล้วจะใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe)